

El Govern gasta 158 milions en els seus geriàtrics i 614 milions en pagar places d'altres

Catalunya és el tercer territori de l'Estat amb més pes del sector privat en el sector de les residències, amb només un 17,9% de places públiques



Una usuària de la Residència Sant Andreu de Manresa. | ACN

El cost de les residències de gent gran per al Govern és de 772,1 milions anuals. Els centres de titularitat pública de la Generalitat s'emporten una part petita del pastís per al seu manteniment: 157,8 milions. Quasi quatre cops més és el que es dedica a pagar places a altres centres, 614,3 milions, ja sigui a través de concerts (532,5 milions) o de prestacions per ajudar als usuaris per pagar la plaça privada (81,8 milions). Unes dades que contrasten amb el que, per exemple, passa al sector de l'ensenyament: el 2020 el pressupost català és de 5.600 milions en aquest àmbit, 1.160 dels quals per a concerts amb centres privats.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"']");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}})});
```

Cal apuntar, però, que una part minoritària d'aquestes places alienes no són privades, sinó de geriàtrics

públics municipals. Els ajuntaments cedeixen els terrenys i els construeixen i la Generalitat en garanteix després la viabilitat a través de concerts. En tot cas, aquesta relació es manté amb una vuitantena de residències locals, mentre que unes altres 730 tenen concerts o estan acreditades i són de titularitat privada (d'empreses o d'entitats sense ànim de lucre).

De fet, la majoria de residències propietat de grans empreses o fons d'inversió (<https://www.naciodigital.cat/noticia/201355/senyors/residencies/fons/inversio/entren/geriatrics/cat-alans>) mantenen concerts amb el Departament de Treball i Afers Socials o estan acreditades per rebre usuaris amb prestacions. En concret, 56 de les 60 que són titularitat dels onze grans grups tenen places venudes a l'administració. 31 d'aquests centres tenen, en total, 2.065 places concertades per un cost de 45 milions anuals, a banda d'altres tipus de convenis.

El pes del sector privat en l'àmbit de les residències, de fet, és molt elevat a Catalunya (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202126/mapes/aixi/es/distribueixen/residencies/gent/gran/publiques/privades>). La Generalitat i els ajuntaments només disposen del 17,9% de places totals, unes 10.269. Pel que fa a la resta, 35.198 són iniciativa privada mercantil (61,3%) i 11.916, d'entitats socials sense ànim de lucre (20,8%).

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"']");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Malgrat que menys del 18% de les places siguin de titularitat pública, les tornes es capgiren en analitzar el finançament d'aquestes. I és que tan sols el 21,7% de les places es paguen amb recursos exclusivament privats, mentre que un 78,3% reben recursos públics per alguna via. En concret, un 43,2% són places concertades o similar, les quals, juntament amb les públiques, conformen la Xarxa Pública de serveis socials residencials a gent gran, mentre que un altre 17,2% es paga parcialment amb ajudes de l'administració als usuaris.

[noticiadiari]2/201355[/noticiadiari]

Sigui com sigui, cal tenir en compte també que el fet que la titularitat d'una residència sigui pública no vol dir que la seva gestió també ho sigui. En la majoria dels casos, la Generalitat i els ajuntaments tenen delegada la gestió dels seus centres a empreses concessionàries i, en el cas concret del Govern, només en controla directament 17 de les seves 97. Al·leguen que la normativa actual no permet augmentar la plantilla pública en aquest camp més enllà de la reposició de baixes, a diferència del que ocorre amb metges, mestres o policies. Els onze grans grups empresarials citats abans, de fet, gestionen nou residències municipals i nou de la Generalitat, amb la conseqüent remuneració.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"']");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

La realitat no és diferent a la del conjunt de l'Estat, on el pes privat és molt elevat, però és un dels territoris on això ocorre més. De mitjana, un 25,5% de places de geriàtrics de l'Estat són de titularitat pública, més de set punts per damunt que a Catalunya. Només dos territoris, de fet, tenen menys places públiques: Madrid (13,3%) i Cantàbria (15,9%). En canvi, el pes públic és majoritari a Extremadura (73%) i força elevat a les Balears (41,2%) o Castella-la Manxa (39,4%).

[noticiadiari]2/201476[/noticiadiari]

El camp de negoci per a aquest sector, però, és molt elevat, tant com les necessitats d'una població en constant envelliment. A Catalunya, hi ha 4,3 places -públiques i privades- per cada 100 persones de 65 o més anys -a l'Estat, en són 4,1, molt similar-, cosa que ha provocat que fons d'inversió hi hagin posat la mirada (<https://www.naciodigital.cat/noticia/201476/negoci/gent/gran/residencies/aposta/rendible>) i s'hi estiguin bolcant, contribuint a transformar un sector on cada cop hi ha residències de major grandària mentre les petites tanquen (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202190/cada/cop/mes/dificil/trobar/residencia/petita/grans/cen tres/copen/mercat>) .

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Ara bé, com funcionen aquestes fórmules tan habituals de col·laboració públic-privada en el sector? En termes generals, n'hi ha de dos tipus: concerts/col·laboradores o prestacions a l'usuari. En tots els casos, les residències que hi vulguin accedir s'han d'acreditar davant del Departament de Treball i Afers Socials, que les valida en funció d'uns paràmetres i requeriments i també en fa el seguiment i control de l'atenció als residents a través del Servei d'Inspecció i Registre del Departament.

[noticiadiari]2/202190[/noticiadiari]

Les empreses que vulguin vendre places com a concertades o col·laboradores han d'assumir el preu de la cartera de serveis socials, és a dir, de 1.740,06 euros al més per a dependents de grau II i de 1.869,41 euros al mes per a usuaris de grau III. El cost s'abona en format de copagament per part de la Generalitat i l'usuari, en funció de la seva capacitat econòmica, d'acord amb la llei de dependència.

Els centres concertats o col·laboradors funcionen pràcticament igual, amb diferències administratives, malgrat que s'està tendint a primar la via del concert. En concret, el Departament obre un procés públic de concertació de places, per territoris i per un termini de cinc anys prorrogable fins als deu en què els geriàtrics poden oferir els seus serveis.

[noticiadiari]2/202126[/noticiadiari]

La valoració i tria de les residències que ocupen les places es fa en funció de criteris com els perfils professionals de què disposa, la presència del personal d'atenció directa, els nivells de contractació indefinida i les condicions laborals, el pes de les dones en llocs de responsabilitat, el tractament dels usuaris o les mesures d'estalvi energètic, entre d'altres. El preu no hi juga cap paper, ja que, com s'ha dit, ve marcat prèviament.

Un cop assignades les places, però, el Departament pot incoar expedients sancionadors o revocar-les en cas que els serveis d'inspecció detectin faltes greus relacionades amb aspectes higiènics o sanitaris o que s'acrediti un incompliment del nivell assistencial al qual s'havia compromès l'entitat, entre altres opcions.

[noticiadiari]2/202272[/noticiadiari]

Pel que fa a les residències que vulguin acollir usuaris que perceben una ajuda per dependència de l'administració, també s'han d'acreditar al Departament, garantint igualment unes mínimes condicions, com unes ràtios de personal sanitari, gerocultors i del camp social, responsables de diferents àrees, serveis als usuaris o compromisos d'informació davant l'administració.

Fet això, passaran a formar part de les residències que els usuaris que perceben ajudes públiques podran triar per residir-hi. Les més comunes són les prestacions econòmiques vinculades al servei

(PEV), amb un import mitjà de 717 euros, en funció de la capacitat econòmica i el patrimoni de la persona, que haurà de completar amb els seus propis recursos.

[noticiadiari]2/202267[/noticiadiari]

La tercera i última fórmula de col·laboració públic-privada, com s'ha comentat, és la gestió per part d'empreses privades de residències de titularitat pública. Malgrat que fins fa poc aquestes cessions es feien a través de contractes, en funció de paràmetres diversos com el cost del servei, l'última ordre del Departament per cedir la gestió de les seves residències per un termini de quatre anys -prorrogables fins als deu- va passar a ser per la via del concert i sense que el preu hi tingués cap pes.

En el procediment obert a finals del 2019, a banda de les exigències de personal qualificat i possibilitat de revocació pròpies dels processos de concertació de places, es tenia en compte per a la delegació de la gestió de residències públiques aspectes com els protocols vers als usuaris, el treball interdisciplinari, la participació d'usuaris i familiars en l'organització, l'arrelament en l'entorn social, la formació dels treballadors, el consum de productes d'agricultura ecològica o comerç just, la reinversió dels beneficis en la mateixa residència o fins i tot l'acreditació conforme el salari més alt no superi en nou vegades el del més baix.

[noticiadiari]2/201967[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/202155[/noticiadiari]

?[noticiadiari]2/201976[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201655[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/202103[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]